

ĐƯỜNG KÍNH VÀ DÂY CỦA ĐƯỜNG TRÒN

Bài toán 1

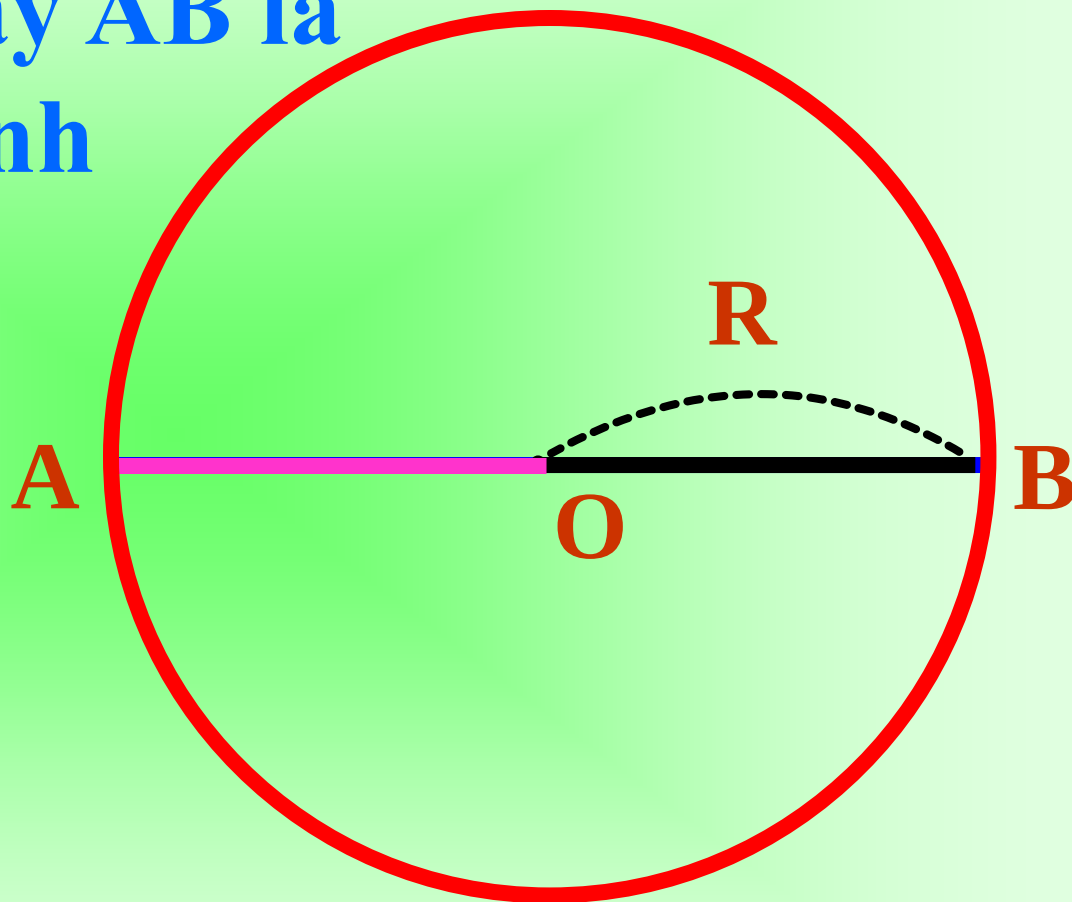
Gọi AB là một dây bất kì của đường tròn $(O;R)$. Chứng minh rằng $AB \leq 2R$.

Giải

Trường hợp dây AB là
đường kính

Ta có:

$$AB = 2R$$

Trường hợp dây AB không là đường kính

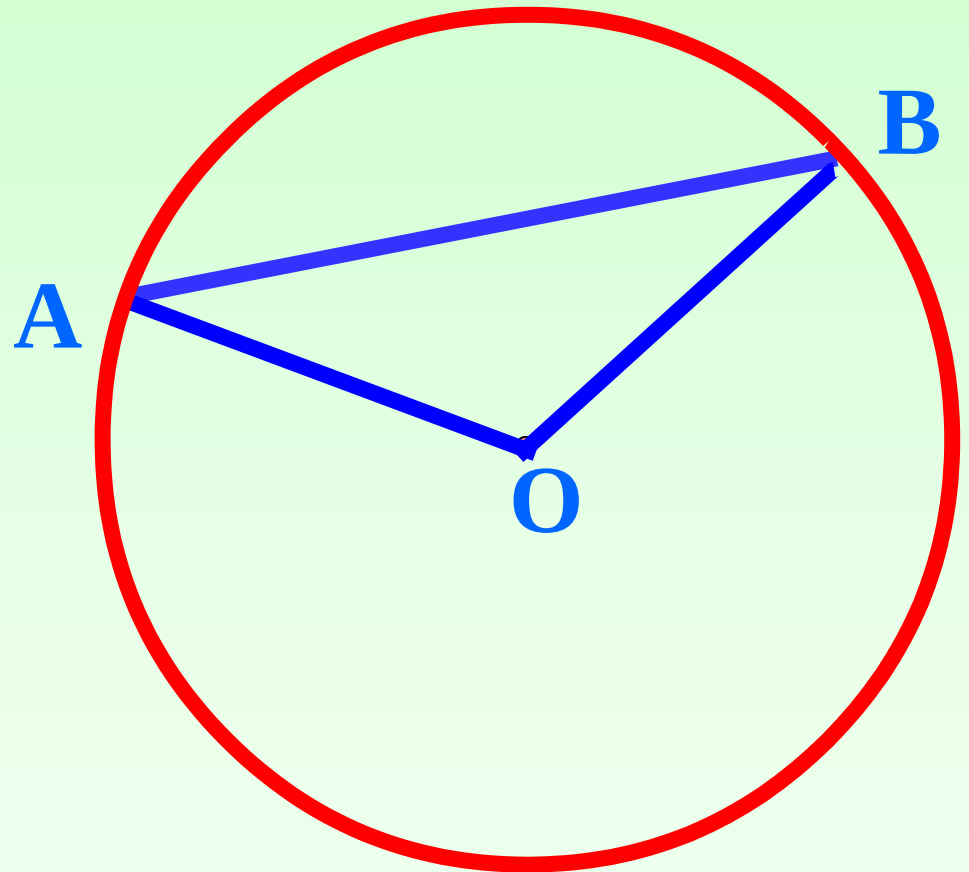
Xét $\triangle ABO$, ta có

$AB < OA + OB$
(bất đẳng thức
trong tam giác)

$$AB < R + R$$

$$AB < 2R$$

$$\text{Vậy : } AB \leq 2R$$

ĐỊNH LÝ 1

Trong các dây của một đường tròn, dây lớn nhất là đường kính.

Bài toán 2

Cho đường tròn $(O;R)$, đường kính AB vuông góc với dây CD tại I . So sánh độ dài IC với ID ?

Giải

Dây CD không là đường kính

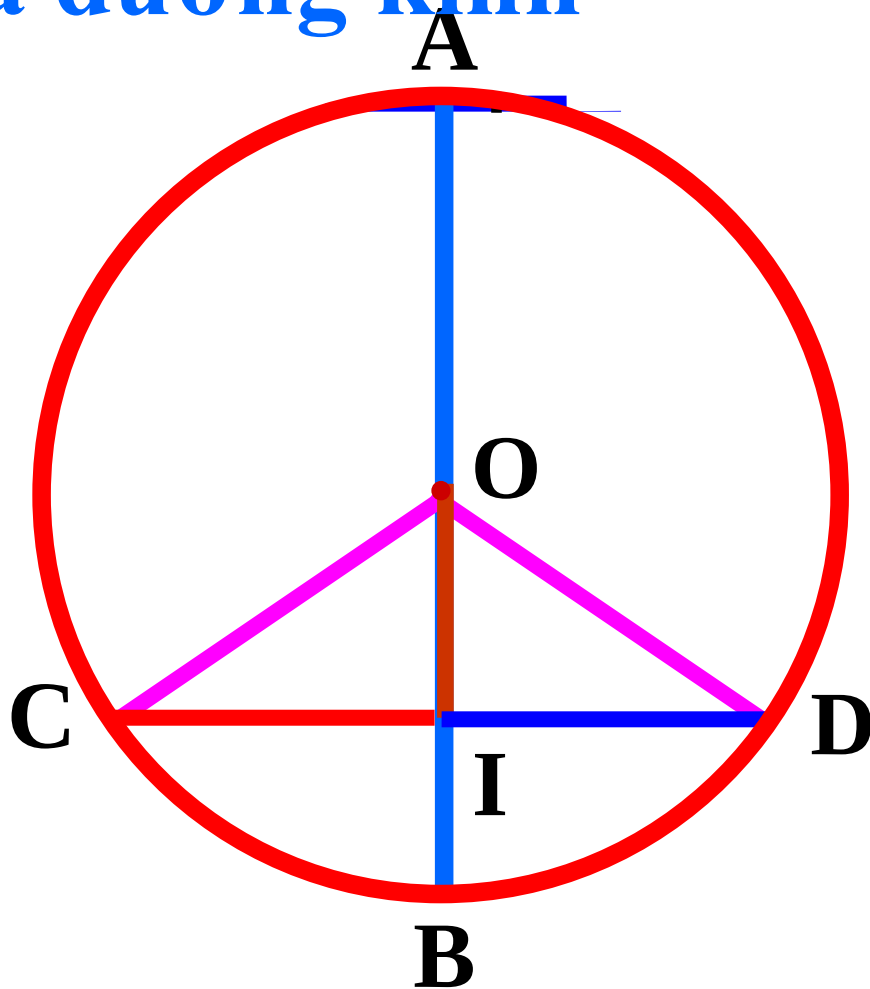
Xét $\triangle OCD$, ta có:

$OC = OD$ (bán kính)

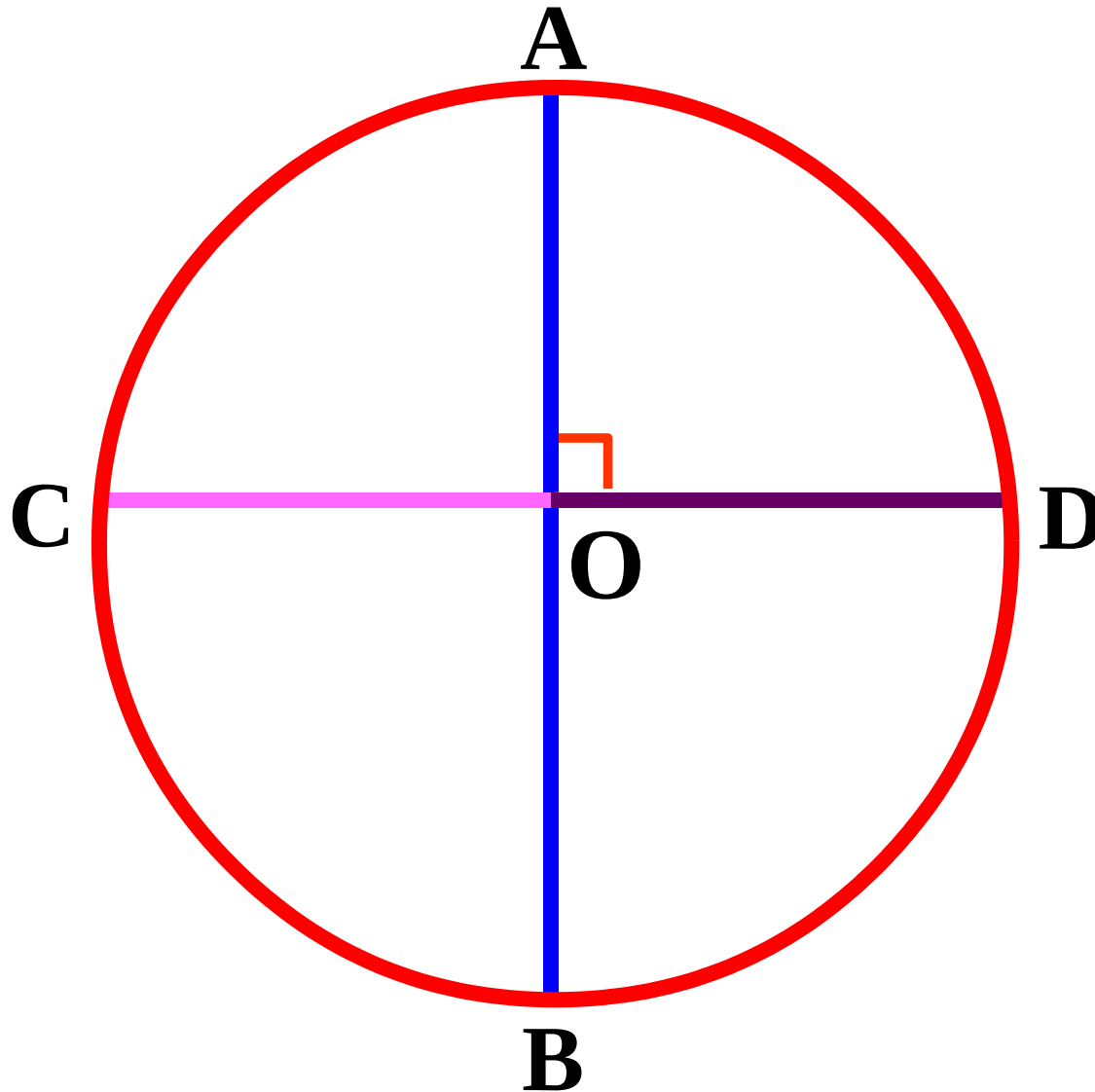
$\Rightarrow \triangle OCD$ cân tại O

Nên OI là đường
cao và cũng là
đường trung tuyến

Do đó: $IC = ID$.

Dây CD là đường kính

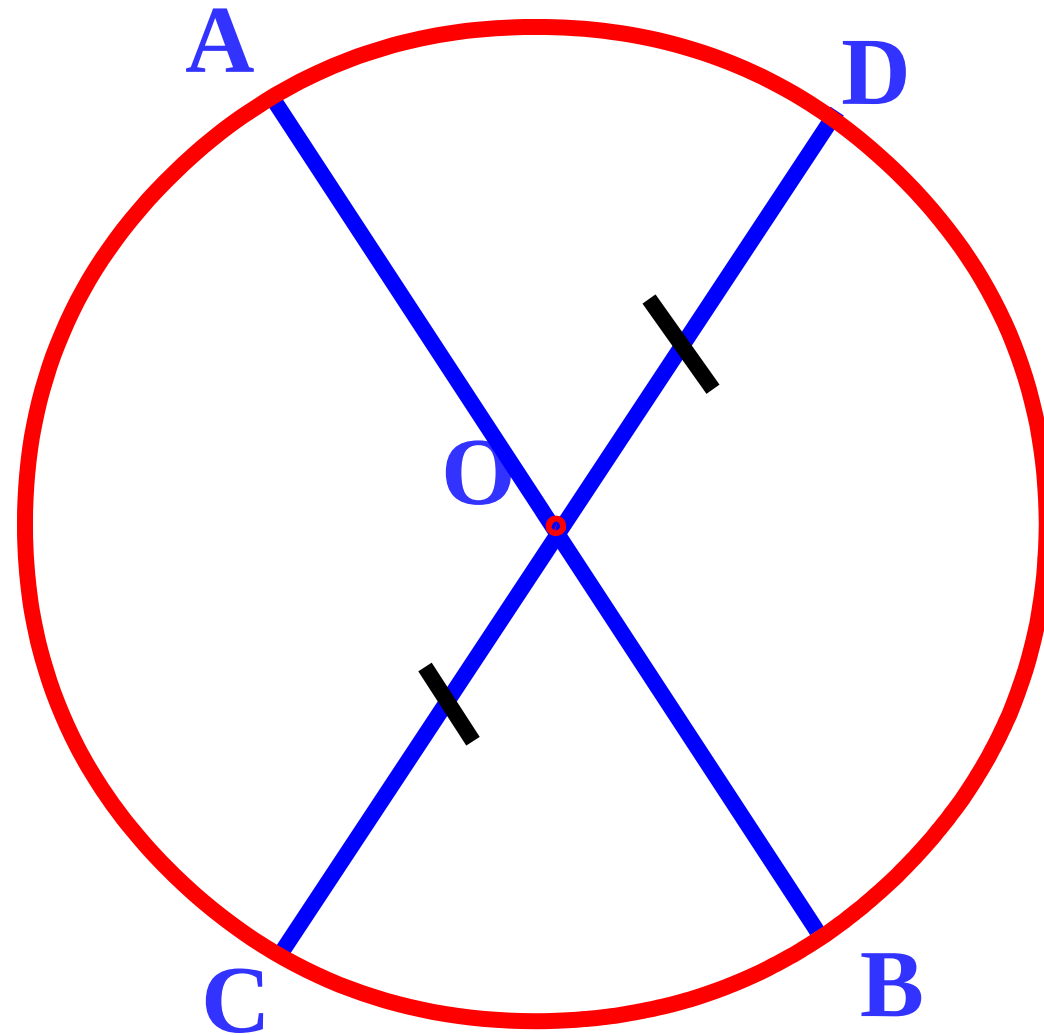
ĐỊNH LÝ 2

Trong một đường tròn,
đường kính vuông góc
với một dây thì đi qua
trung điểm của dây ấy .

 1. Hãy đưa ra một ví dụ để chứng tỏ rằng đường kính đi qua trung điểm của một dây có thể không vuông góc với dây ấy.

Dây CD là đường kính

ĐỊNH LÝ 3.

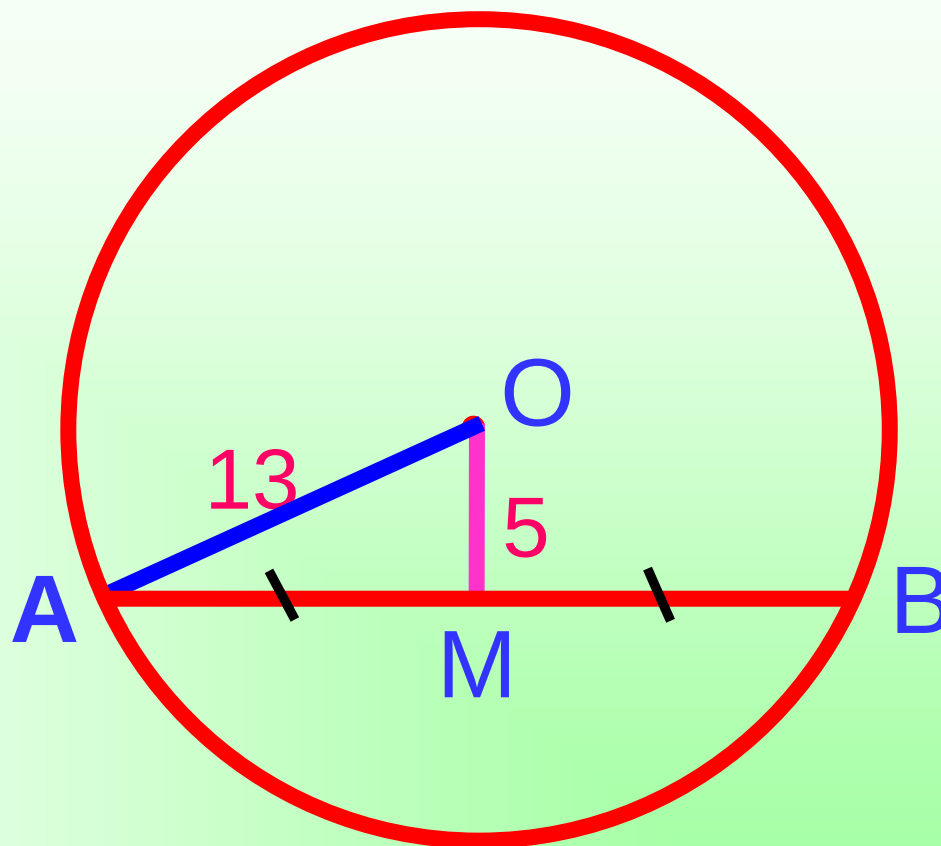
Trong một đường tròn, đường kính đi qua trung điểm của một dây không đi qua tâm thì vuông góc với dây ấy.

2

Cho

hình 67. Hãy
tính độ dài
dây AB, biết
 $OA = 13$ cm,
 $AM = MB$,
 $OM = 5$ cm.

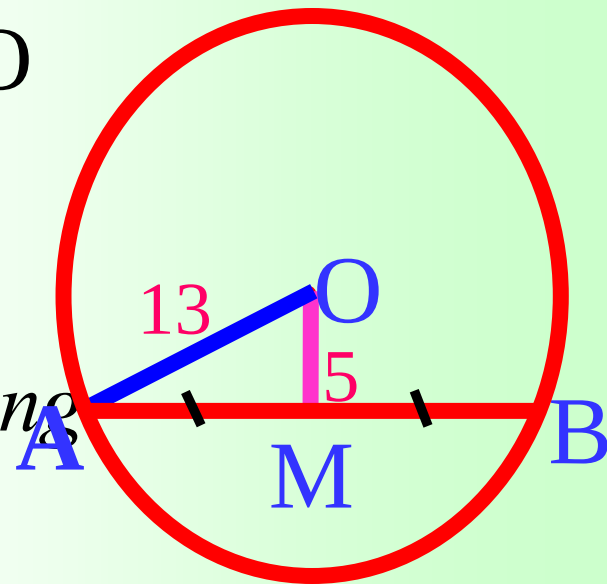

Giải ?2

Có AB là dây không đi qua tâm O
OM nằm trên đường kính.

$$MA = MB \text{ (gt)}$$

$\Rightarrow OM \perp AB$ (*định lý quan hệ vuông góc giữa đường kính và dây*)

Xét tam giác vuông AOM có:

$$OA^2 = OM^2 + AM^2 \text{ (định lý Pitago)}$$

$$\Rightarrow AM = \sqrt{OA^2 - OM^2}$$

$$AM = \sqrt{13^2 - 5^2} = 12 \text{ (cm)}$$

$$AB = 2.AM = 24 \text{ (cm)}.$$

CÂU HỎI CÙNG CỎ

Điền vào chỗ trống

Trong các dây của một
đường tròn, dây lớn nhất
là đường kính

Điền vào chỗ trống

Trong một đường tròn,
đường kính vuông góc
với một dây thì .đi qua.
trung điểm của dây ấy.

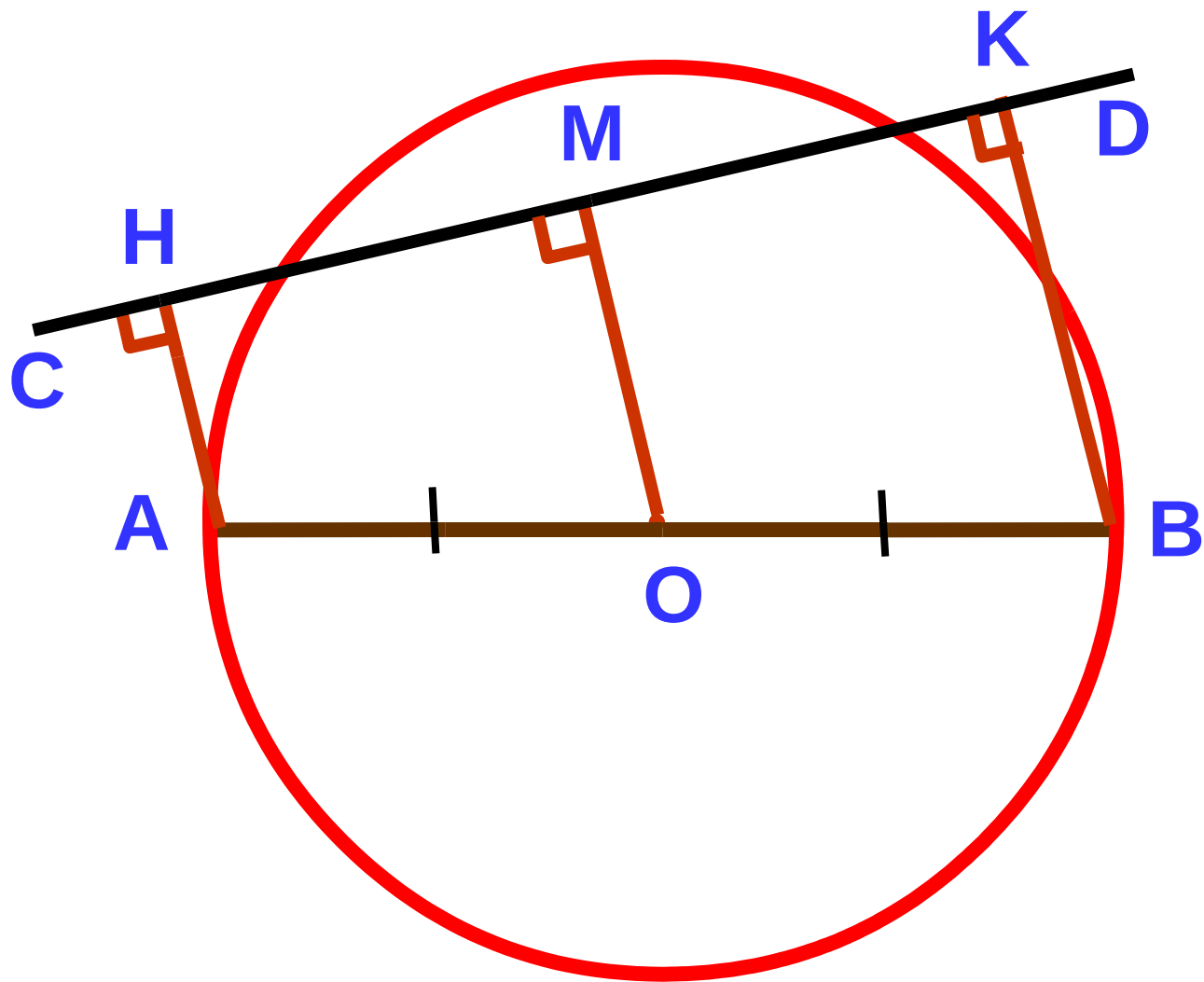
Điền vào chỗ trống

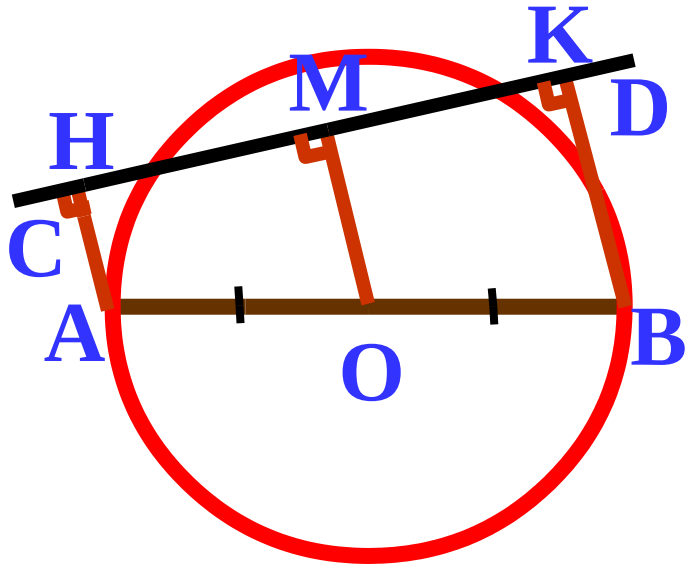
Trong một đường tròn,
đường kính đi qua trung
điểm của một dây không
đi qua tâm thì vuông góc.
với dây ấy.

Bài tập

Cho đường tròn (O) đường kính AB, dây CD không cắt đường kính AB. Gọi H và K theo thứ tự là chân các đường vuông góc kẻ từ A và B đến CD. Chứng minh rằng $CH = DK$.

Gợi ý . Kẻ OM vuông góc với CD.

GIẢI:

Tứ giác AHKB là hình thang

Xét hình thang AHKB có: $AO = OB = R$

$$\Rightarrow MH = MK \quad (1)$$

Ta có : $OM \perp CD$ (cách dựng)

$\Rightarrow MC = MD \quad (2)$ (định lý quan hệ vuông góc giữa đường kính và dây).

$$\Rightarrow CH = DK.$$

★ Học thuộc bài và chứng minh định lí 3.

Làm bài tập 10 tr 104 SGK.

Làm bài tập 16; 18; 19; 20 tr 131 SBT.

Tiết tiếp theo luyện tập.